



Medlem af Inatsisartut Anthon Frederiksen, Partii Naleraq  
HER

### Svar på § 37 Spørgsmål nr. 2015-110 vedr. Råstoffer og smykkesten

I medfør af Inatsisartuts forretningsorden § 37, stk. 1, har du fremsat nedenstående spørgsmål til Naalakkersuisut, som hermed besvares.

Indledningsvis skal der gøres opmærksom på at der er tale om opfølgende spørgsmål til besvarelsen af spørgsmål 2015-082.

29. april 2015  
Sagsnr. 2015-110245

Postboks 930  
3900 Nuuk  
Tlf. (+299) 34 68 00  
Fax (+299) 32 43 02  
E-mail: mnr@nanoq.gl  
www.naalakkersuisut.gl

1. **I besvarelse af spørgsmål 2 svarer man at hjemmehørende har haft mulighed for at ansøge om småskalaprojekter. Venligst angiv, i hvilken periode, dette har været muligt?**

Svar:

Den første grønlandske råstoflov<sup>1</sup> fastslog i § 1, stk. 2, at den grønlandske befolkning kunne forsyne sig med kul, tørv, vegsten, grus, sten og lignende efter hidtidig praksis uden tilladelse.

Selvom der har været lovændringer i den grønlandske råstof, har der frem til Grønlands Selvstyres overtagelse af Råstofområdet med Selvstyrets indførelse i 2009, ikke været ændringer i den grønlandske befolknings adgang til at indsamle mindre værdifulde mineraler uden tilladelse til ikke-kommercielt brug med respekt af eneretsområder.

I 2009 blev der efter ønske fra lokale indsamlere indført standardvilkår for småskala efterforskning og udnyttelse.

Reglerne om småskala efterforskning og udnyttelse blev efterfølgende indskrevet i kapitel 8 i Inatsisartutlov nr. 7 af 7. december 2009 om mineralske råstoffer og aktiviteter af betydning herfor (råstofloven).

Området har derfor kunnet ansøges af fastboende efter reglerne om småskala efterforskning og udnyttelse siden 2009.

Fastboende har dog altid i overensstemmelse med reglerne i de gældende råstoflove kunne ansøge om tilladelse til efterforskning og udnyttelse.

2. **Hvad omfatter "efterforskningspligten"? Der er givet som svar i spørgsmål nr. 3.**
- a. **Småskalaoperatører skal betale en afgift på 1000 kr. pr. kvadratkilometer hvis man vil efterforske/udnytte. Vil det sige at herboende skal betale mere end udenlandske selskaber, for land man vil undersøge? 63 kvm havde True North Gems jo "købt" for 39.100 kr.**

<sup>1</sup> Lov af 12. maj 1965 om mineralske råstoffer i Grønland

Svar:

Der er ikke nogen efterforskningsforpligtelse for småskalatilladelser.

Selve gebyret på hhv. 1.000 kr. for en småskalatilladelse med eneret, og 39.100 kr. for en almindelig efterforskningstilladelse på mineralområdet er et fast administrationsgebyr. Der er ikke tale om, at man har "købt" en tilladelse. Der er tale om betaling af et gebyr til dækning af udgifterne til myndighedsbehandling.

Det kan i den forbindelse oplyses, at gebyret på 39.100 kr. til almindelige efterforskningstilladelser er fastsat efter, hvad det gennemsnitligt koster i tidsforbrug at behandle en ansøgning om en efterforskningstilladelse og myndighedsbehandling de næste 5 år i forbindelse med ansøgninger, godkendelse og opfølgning på rettighedshavers arbejdsprogrammer, geologisk afrapportering, tilsyn med videre. Det kan samtidig oplyses, at gebyret på 1.000 kr. for en småskalatilladelse med eneret, ikke er tilstrækkeligt til at dække udgifterne til myndighedsbehandling i forbindelse med ansøgning, godkendelse og opfølgning på småskalatilladelsen. Det skyldes, at der i 2012 blev besluttet, at gebyret for en småskalatilladelse med eneret skulle nedsættes fra 5.000 kr. til 1.000 kr. for at undgå, at det var gebyret, der afholdt herboende fra at søge småskalatilladelser. Samtidig blev gebyret for en småskalatilladelse uden eneret nedsat fra 1.000 kr. til 500 kr. Siden da, er antallet af småskalatilladelser også vokset betydeligt.

Selskaber, der har almindelige efterforskningstilladelser på mineralområdet, har som nævnt i forrige besvarelse en efterforskningsforpligtelse. Denne efterforskningsforpligtelse, der er en forpligtelse pr. km<sup>2</sup>, afhænger udover tilladelsens størrelse, også af, hvor "gammel" tilladelsen er. Det skyldes at efterforskningsforpligtelsen pr. km<sup>2</sup> stiger jo "ældre" tilladelsen er.

Småskalatilladelser er derimod ikke pålagt en efterforskningsforpligtelse.

For almindelige efterforskningstilladelser gælder, at der skal foretages geologisk efterforskning og undersøgelser for et specifikt beløb, der stiger med årene. Hvert år senest den 1. april, skal selskaberne fremsende et revisorpåtegnet regnskab til Råstofstyrelsen, ligesom de skal fremsende en afrapportering over de undersøgelser de har foretaget og resultatet af undersøgelserne. Alle geologiske data skal afleveres til Råstofstyrelsen.

### **3. Vedrørende opgørelser og rapportering der skal afrapporteres til staten.**

#### **Spørgsmål nr. 5.**

- a. Skal man også afrapportere indbetalinger og indtægter til staten der vedrører småskalaprojekter?**

Svar:

Ja.

I Lov nr. 473 af 12. juni 2009 om Grønlands Selvstyre, fremgår det af § 7, stk. 2, 1), at følgende indtægter skal medtages i indtægtsopgørelsen:

"2) Indtægter ved enhver beskatning i Danmark og Grønland af rettighedshavere, for så vidt angår den del af virksomheden, som vedrører mineralske råstoffer i Grønland."

I det tilfælde, at der foregår en kommerciel udnyttelse af f.eks. rubiner via en småskalatilladelse, og rettighedshaveren indbetaler skat, skal dette registreres og afrapporteres til staten.

- 4. I spørgsmål 6 svarer naalakkersuisoq, at man i over 30 år har haft kendskab til stedet. Har man på noget tidspunkt, reklameret området til lokalbefolkningen, som værende en erhvervsmulighed for de lokale?**

Svar:

Skønt beskrevet i forskellige publikationer nævnt i den tidligere besvarelse, er smykkekestens kvaliteten ikke blevet beskrevet gemmologisk, og det vides derfor ikke, om korund fra stedet er af en kvalitet, der kan sælges internationalt.

Som nævnt i besvarelsen af § 37-spørgsmål 2015-082 pkt.7, pågår der pt. en undersøgelse af, hvilke områder, der kan være indsatsområder for en smykkekestens kortlægning. Først når denne kortlægning er foretaget, og de geologiske og gemmologiske beskrivelser og resultater er færdiggjorte, vil der være grundlag for at foretage en markedsføring af smykkekestens lokaliteter overfor lokalbefolkningen. Det er vigtigt, at information videregives på et oplyst grundlag, så befolkningen ikke investerer ressourcer og penge i fagligt udokumenterede projekter.

Det skal nævnes, at lokaliteten i Kangerluarsuk har været kendt af folk i Maniitsoq i mange år, og der tidligere har været sporadiske forsøg på at lave smykker af mineraler fundet i området.

- 5. I spørgsmål nr. 8 svarer man at de lokale ikke har førsteret til udvinding af mineraler i form af smykkesten.**
- a. Smykkesten/ædelsten er nok den råvarer der kan få mest værdi pr. vægtenhed af alle de forskellige råvarer man kunne tænke sig. Hvad er grunden til at hjemmehørende ikke har førsteret til disse råvarer?**
  - b. Findes der andre steder i verdenen hvor man giver førsteretten af råvarer til udenlandske selskaber, når man taler ædelstene og smykkesten?**
  - c. Agter Naalakkersuisut at arbejde for med grundliggende rettigheder i lovgivning om at sikre herboende førsteret til efterforskning og udnyttelse af ædelstene og smykkesten ?**
  - d. Hvad er det for nogen mineraler man som herboende kan indsamle og udnytte?**

Svar:

a.

Grønlands Selvstyre har i medfør af råstoflovens § 2, stk. 1, ejendomsretten til at råde over og udnytte alle mineralske råstoffer i Grønland. I henhold til råstofloven og relaterede bestemmelser er der forskellige procedurer, hvor både småskalatiladelser og alm. efterforskningstilladelser kan søges, hvorefter disse ansøgninger bliver vurderet og til sidst godkendt eller afvist af Naalakkersuisut.

Som tidligere nævnt så har forekomsten af korund ved Kangerluarsuk ved Maniitsoq været kendt af lokalbefolkningen i mange år, og hjemmehørende har derfor haft mulighed for at udnytte denne forekomst eller andre forekomster.

Initiativerne på småskalaområdet beskrevet i den nye Olie- og Mineralstrategi, er efterfølgende blevet uddybet i den kommende "Redegørelse om samfundsmæssige perspektiver for udviklingen af et grønlandsk smykkekestenserhverv". Redegørelsen forventes offentliggjort i løbet af meget kort tid.

I redegørelsen er der beskrevet 8 strategiske indsatsmål. De væsentligste er:

- Udlægning af områder til småskalaprojekter
- Detaljeret kortlægning af smykkestensforekomsterne
- Kurser for småskalarettighedshavere og smykkestensproducenter/smykkestenssælgere

Naalakkersuisut ser fordele ved, at der på smykkestensområdet både findes småskalaprojekter og efterforsknings- og udnyttelsesprojekter foretaget af større selskaber.

En geologisk og gemmologisk kortlægning af potentielle forekomster af smykkesten/ædelsten er et omfattende og dyrt projekt. Dette arbejde kan med fordel udføres af efterforsknings-selskaber. Selskabernes efterforskningsdata skal afleveres til Grønlands Selvstyre, og kan dermed øge kendskabet til smykkestensforekomsterne, og hjælpe med efterfølgende at reservere områder til småskalaprojekter. Udover at selskaberne kan være med til at dokumentere smykkestensforekomsterne, kan der være afledte fordele ved, at selskaberne kan fremme interessen internationalt for grønlandske smykkesten, via deres markedsføringsaktiviteter.

Naalakkersuisut mener derfor ikke, at småskala rettighedshaver skal have første ret til smykkesten/ædelsten, men ser derimod en fordel i at udvikle smykkestensområdet i et samspil mellem småskalaprojekter og større råstofprojekter.

b.

Det antydes med spørgsmålet, at udenlandske selskaber skulle have første ret til potentielle forekomster med ædelsten/smykkesten. Dette er ikke tilfældet. Det er Grønlands Selvstyre, der ejer ejendomsretten til at råde over og udnytte mineralske råstoffer.

Råstofdepartementet har ikke kendskab til, hvilke politikker, der findes i resten af verden, når det drejer sig om, hvorvidt selskaber, der ikke er hjemmehørende i et bestemt land, har første ret til forekomster i forhold til selskaber/borgere hjemmehørende i det pågældende land.

Det er der i mod helt sædvanlig praksis i alle etablerede minelands, at der kræves tilladelse til at efterforske, udvinde, sælge eller købe værdifulde mineraler, hvad enten, der er tale om smykkesten eller ædelmetaller.

c.

Nej. Naalakkersuisut agter ikke at arbejde for, at herboende har første ret til forekomster eller potentielle forekomster med ædelsten/smykkesten. Som anført i den tidligere besvarelse, så har Naalakkersuisut allerede sikret, at et område med konstaterede forekomster af korund (herunder rubiner) ved Qeqertarsuatsiaat, er blevet reserveret til herboende via småskala tilladelser.

Jeg vil dog samtidig erindre om, at det i råstoflovens § 2, stk. 1 klart fremgår, at ejendomsretten til at råde over og udnytte mineralske råstoffer i Grønland ligger hos Grønlands Selvstyre. Og at det i § 1 fremgår, at råstofloven har til formål at sikre en hensigtsmæssig og forsvarlig udnyttelse af mineralske råstoffer, herunder med henblik på ressourceudnyttelse, miljø og samfundsmæssig bæredygtighed.

I praksis er lokalbefolkningen ofte de første, der får kendskab til nye områder med f.eks. smykkesten, og derfor har mulighed for at ansøge om småskalatilladelser med eneret, lang tid før geologer fra f.eks. GEUS eller råstofindustrien begynder at lave geologiske undersøgelser.

d.

Der er for lokalbefolkningen følgende muligheder:

- 1) Ikke erhvervmæssig indsamling af løstliggende mineraler. Denne kan foretages uden tilladelse og omfatter alle mineraler med undtagelse af værdifulde mineraler, dvs. diamant, safir, rubin, smaragd, chrysoberyl, opal og radioaktive mineraler, jf. råstoflovens § 45, jf. § 45 c. Det vil sige, at der efter denne bestemmelse ikke kan sælges hverken mindre værdifulde eller værdifulde mineraler. Bestemmelsen er rettet mod hobby- og interesseindsamlere, der ikke er interesseret i salg.
- 2) Erhvervmæssig indsamling af løstliggende mineraler og brydning af mineraler med en beløbsbegrænsning på 100.000 kr. om året. Dette kan foretages uden tilladelse og omfatter alle mineraler med undtagelse af diamant, safir, rubin, smaragd, chrysoberyl, opal og radioaktive mineraler, jf. råstoflovens § 45 a, jf. § 45 c. Bestemmelsen er rettet mod indsamlere, der gerne vil tjene en afgrænset sum af penge på salg af mindre værdifulde mineraler, men som ikke ønsker en småskala tilladelse.
- 3) Indsamling og brydning af mineraler på en småskala tilladelse uden eneret. Rettighedshaveren af en småskala tilladelse uden eneret giver mulighed for at lede efter alle mineraler. Rettighedshaveren kan udnytte mindre værdifulde mineraler uden beløbsbegrænsning. Såfremt rettighedshaveren finder værdifulde mineraler og ønsker at udnytte disse, skal rettighedshaveren ansøge om en småskala tilladelse med eneret, således at personen får eneret til det område, hvor pågældende har fundet værdifulde mineraler.
- 4) Indsamling og brydning af mineraler på en småskala tilladelse med eneret. Rettighedshaveren af en småskala tilladelse med eneret har eneret til et område på 1 km<sup>2</sup> og kan udnytte både mindre værdifulde og værdifulde mineraler. Bestemmelsen er rettet mod de fastboende personer, der ønsker at lave en mindre erhvervsvirksomhed ved salg af mineraler.
- 5) Endelig har fastboende jo naturligvis altid mulighed for at ansøge om efterforsknings og udnyttelse tilladelse i medfør af de almindelige bestemmelser i råstofloven.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Med venlig hilsen



Andreas Uldum